

APLICAREA PRINCIPIILOR DREPTULUI LA CAZURILE CONCRETE CERCETATE ȘI SOLUȚIONATE ȘI ÎN CADRUL PROCESELOR SIMULATE LA CURSUL DE CLINICĂ JURIDICĂ CAZUL N.L. VERSUS STATUL ROMÂN

*Conf. univ. dr. Ana Călin
Universitatea Danubius Galați*

A devenit legendă faptul că în cursul anului 2000 studenții Universității Danubius din municipiul Galați au participat la concursul de procese simulate „Gheroghe Belei”, organizat de Asociația Europeană a Studenților în Drept și Biroul Barourilor Americane din Europa de Vest.

Condițiile preliminare pentru a lua parte la un concurs de o asemenea anvergură au fost exigente .

Una din aceste condiții era ca grupul de patru studenți care au participat trebuiau ca, sub îndrumarea noastră a cadrelor didactice , să elaboreze două memorii fiecare de câte patruzeci de cuvinte .Un memoriu era din partea reclamanților și altul din partea pârâților.

Speța ce ne-a fost dată spre analiză, a necesitat cunoștințe temeinice de drept comercial, dreptul proprietății intelectuale, dreptul proprietății industriale și procedurile de soluționare de instanțele internaționale a unor asemenea procese. Acestea, dar și alte discipline și un volum imens de cunoștințe de cultură generală, care antrena aplicarea normelor cu privire la modalitățile de respectare a clauzelor unui contract de furnizare de produse în România , prin comisionare în Elveția și destinația Statele Unite ale Americii.

Cunoașterea legislației internaționale , conexas aplicării cazului , necesita o activitate laborioasă, ceea ce a și format convingerea juriilor pe secțiuni și în plen , de a conferi grupului de studenți de la Universitatea Danubius din Galați , cel de al treilea premiu.

În anii ce au urmat în mod constant Universitatea Danubius , a înscris în programele de învățământ și disciplina de studiu , „ Clinica Juridică „.

Cursul de clinică juridică atrage în fiecare an studenții care participă la organizarea proceselor simulate, sesizându-se preocuparea , de a pune în valoare cunoștințele acumulate și de a le aprofunda în mod continuu.

În anul universitar 2005/2006 și 2006 / 2007 studenții cursului de clinică juridică , au avut șansa ca de îndată ce au cunoscut care este obiectul de studiu, au manifestat interes încât conduita lor cu privire la frecvență, s-a îmbunătățit în mod substanțial, spațiile din sala curs devenind neîncăpătoare.

Condițiile oferite de Universitate de a se amenaja o sală specială pentru activitatea de clinică juridică cu echipamentele necesare , ca și într-o sală de ședință a unei instanțe de judecată, i-a transpus pe studenți în situația de a se erija în personaje , care conform legii sunt implicate într-o asemenea activitate.

Au aprofundat cunoștințele disciplinelor procedurale și au consultat o vastă bibliografie de specialitate, dar și o diversitate de lucrări de cultură generală.

În cadrul proceselor simulate s-au inspirat din soluțiile pronunțate de instanțe, a unor cazuri din viața reală, ori ceea ce a fost o provocare, au imaginat și consruit scheme de procese posibile a antrena răspunderea pentru comiterea unor fapte.

Cazul inculpatului N.L. versus statul român a fost soluționat de instanțele din Galați, pentru săvârșirea infracțiunii de omor, a fost cercetat, iar administrarea probelor a scos în evidență maturitatea profesională a studenților, care doresc întradevăr, să se specializeze în profilurile oferite , ca absolvenți ai facultății de drept.

Iată concluziile , care a fost expuse în fața instanței de judecată de apărătorul inculpatului N.L. versus statul român;

„ În prezent mă aflu în executarea unei pedepse privative de libertate de 12 ani închisoarea pentru săvârșirea infracțiunii de omor prevăzută de art. 174 cod penal

Vă adresez rugămintea , prin avocatul meu , să analizați apelul declarat împotriva sentinței penale nr. 353 din 10 octombrie 2001 pronunțată în dosarul nr. 1327/P/2001 al Tribunalului Galați, prin care am fost condamnat la o pedeapsă de 12 ani închisoare și la pedeapsa complementară a

interzicerii drepturilor prevăzute de art. 64 lit. c. și b din codul penal, pentru o perioadă de 3 ani după executarea pedepsei principale.

Pe lângă motivele de apel pe care le-am arătat prin declarația trimisă de la Penitenciarul Galați, când am luat cunoștință de conținutul dispozitivului hotărârii, invoc și alte motive pe care le voi dezvolta în continuare.

În conformitate cu prevederile art. 356 alin. 1 lit. c din codul de procedură penală, pentru a pronunța o hotărâre, instanța de fond avea obligația de a face; „ analiza probelor care au servit ca temei pentru soluționarea laturii penale a cauzei, cât și celor care au fost înlăturate... precum și analiza oricăror elemente de fapt pe care se sprijină soluția dată în cauză.”

Analizând considerentele hotărârii, instanța de fond a copiat aproape integral conținutul rechizitoriului.

În continuare, mă voi referi la motivele pe care înțeleg să-mi susțin apelul declarat.

1.- Instanța de fond nu a făcut sub nici o formă analiza declarațiilor martorilor date în cursul cercetării penale și în fața instanței de judecată.

De exemplu, din declarațiile martorilor V. Ghe. filele 46 și 47 dosarul de urmărire penală și fila 36 dosarul instanței de fond, rezultă că victima era cunoscută ca o persoană care consuma frecvent băuturi alcoolice și avea obiceiul de a reveni la bufetul din comună, ori în alte locuri pentru a consuma băuturi alcoolice.

Asemenea împrejurări cu privire la comportarea bizară a victimei, de a reveni pe timpul nopții, rezultă și din declarația martorului M. V. fila 51 dosar de urmărire penală, care arată; „ acesta când era băut, avea obiceiul de a se întoarce de mai multe ori în locul unde consumase băuturi alcoolice. Am deținut un bar și, deseori mi se întâmpla, ca după ora închiderii, să mă pomenesc cu partea vătămată, care tocmai plecase către locuința sa. Se întorcea și cerea în continuare băutură, dacă găsea poarta deschisă, intra în curte fără să strige, când poarta era încuiată el o descuia.”

Această situație cu privire la conduita nocturnă a victimei, a fost menținută și în declarația dată în ziua de 11-09.2001 în fața instanței de fond, a se vedea fila 28.

2.- Pronunțând hotărârea de condamnare, instanța nu a analizat conduita anterioară a victimei, așa cum rezultă din declarațiile martorilor menționați, ci doar a reținut că la autopsia cadavrului s-a găsit o imbibație alcoolică de 3,30 o/oo, atât în sânge cât și în urină.

În cursul urmăririi penale s-a reținut, că victima împreună cu inculpatul au consumat 0,500 mil vodcă îndulcită cu miere de albine.

Nu s-a făcut nici o analiză și nici nu s-au administrat probe, pentru a se vedea ce a făcut victima după ora 22,30, când a plecat de la domiciliul inculpatului, dacă a mai consumat băuturi alcoolice și în alte locuri, așa cum susțin martorii.

Era posibil, ca după consumarea a 0,500 mil vodcă, și aceasta îndulcită cu miere de albine, să rezulte o alcoolemie de un asemenea nivel? Această cantitate a consumat-o inculpatul împreună cu victima.

3.- Instanța de fond, nu a analizat nici una din apărările mele, ignorându-le cu desăvârșire, de parcă este firesc faptul ca pe timp de noapte, persoane străine să-ți pătrundă în locuință.

În tot cursul cercetării am arătat că trăiam sub imperiul temerii, ca urmare a amenințărilor îndreptate împotriva mea de concubinul fostei mele soții și prietenii acestuia, împrejurări confirmate și prin declarațiile unor martori care au fost audiați chiar în fața instanței.

4.- Faptul că am reacționat violent și aflându-mă în propria mea casă, buimac fiind, pentru că nu așteptam pe nimeni, cu atât mai mult cu cât după plecarea victimei închisesem poarta cu zăvorul pe dinăuntru, pentru a nu permite să intre persoane pe care nu le cunoșteam și care nu cunoșteau modalitatea de deschidere. Acest lucru nu a fost avut în vedere de prima instanță de judecată.

Acest zăvor se afla în partea superioară a porții.

Temerea mea a fost cu atât mai mare, cu cât la finele anului 2000, prin luna noiembrie, după ce se înnoptase bine, m-au strigat la poartă doi bărbați, iar când am întrebat cine sunt nu mi-au răspuns, insistând să ies afară din curte.

Nu am dat curs acestei chemări și atunci acei indivizi pe care nu i-am recunoscut au aruncat cu o secure, cu intenția de a mă lovi, însă aceasta s-a înfipt într-un copac în apropierea căruia mă aflam.

Despre această întâmplare i-am spus mamei mele N. E.

Deci, temerea mea, când în cursul nopții, trezindu-mă din somn, am văzut umbra unei persoane, care se îndrepta spre mine, m-a dus cu gândul că ar putea fi acele persoane, care m-au amenințat și cu alte ocazii.

5.- Instanța nu a analizat sub nici o formă , memoriul depus de subsemnatul la dosarul cauzei și nici declarația fiului meu care a arătat în ce condiții am fost amenințat de către concubinul fostei mele soții, în propria mea casă.

Conduita și amenințările acestuia , chiar dacă au avut loc în urmă cu câteva luni de zile,mi-au inspirat temerea că acesta vor veni în casa mea pe timp de noapte și își vor pune în aplicare amenințările.

În declarația fiului meu N. V. fila 37 dosar fond , s-a consemnat ; ,, în seara incidentului tata, temându-se de acea persoană, a acționat violent, în modalitatea în care s-a reținut în sarcina sa, confundând victima cu concubinul mamei mele, care obișnuia să vină la locuința noastră și să-l amenințe pe tata.Concubinul mamei mele l-a amenințat pe acesta în urmă cu 2-3 luni

S-a întâmplat de mai multe ori ca tata să se trezească în noapte și să iasă afară pentru a constata dacă concubinul vine să îl șicaneze.

Tata s-a adresat organelor de poliție din comună, însă cererea sa a rămas , fără nici o rezolvare.

Atât eu, cât și tata , am trăit adeseori temerea că acea persoană , va veni și ne va crea probleme.”

Această declarație , ca și toate celelate , nu au fost analizate, nu au fost admise și nici respinse.

Cercetarea judecătorească s-a făcut superficial, iar probele administrate , nu au fost evaluate științific, făcându-se contrar deontologiei de elaborare a unei hotărâri judecătorești.

6.- În timp ce apărătorul îmi susținea cauza, aducând argumente de ordin psihologic și explicând reacția mea, când am fost trezit din somn în toiu noapții de o persoană , care pe întuneric se apropia de mine ,și nici nu a spus cine este, a fost întrerupt din susținerea pledoariei ... spre stupefacția mea și a celor care ocupau sala aproape neîncăpătoare.

Atunci, mi-am pus problema dacă nu a procedat în mod deliberat, deoarece apărătorul meu, aducea argumente ,care trebuiau ascultate , nu ignorate, așa cum s-a procedat în realitate.

7.- Faptul că instanța de fond nu s-a preocupat sub nici o modalitate de a aface analiza probelor rezultă și din împrejurarea că, deși avocatul meu a depus concluzii scrise , dactilografiate pe un număr de peste 10 pagini, acestea nici nu au fost atașate la dosar

Prin consecință ,vă rog,

- să admiteți apelul ;

- să casați cu trimitere spre rejudecare hotărârea instanței de fond ,pentru o evluare corectă a probelor și motivarea acestei a în conformitatea cu prevederile art. 356 cod procedură penală. ;

- în situația în care veți reține cauza ,să vă pronunțați asupra apărării pe care am făcut-o pe tot parcursul cercetărilor, la urmărirea penală și la instanța de fond, în sensul că, față de modul cum am săvârșit fapta, față de condițiile concrete și împrejurările date , beneficiez de aplicarea prevederilor art.44 alin. 3 din codul penal, în sensul că, așa cum am susținut, m-am aflat în legitimă apărare.

-În acest sens, vă rog, să dispuneți achitarea subsemnatului , în conformitate cu prevederile art. 11 pct. 2 lit. a raportat la art. 10 alin. 1 lit. e cod procedură penală.

Am convingerea , că veți face o analiză atentă și exigentă a tuturor împrejurărilor , care au făcut , ca dintr-un om liniștit, să ajung în această situație , de a săvârși o faptă ,pe care niciodată nu am dorit-o .

În situația în care ,nu veți admite o asemenea posibilitate , la care eu sper, vă rog, ceea ce instanța de fond mi-a respins, deasemenea nemotivat, să faceți aplicarea prevederilor art. 73 alin. 1 lit. a și b cod penal, deoarece m-am aflat într-o stare de puternică tulburare și emoție provocată de prezența , în timpul nopții, în locuința mea, a unei persoane, care îmi violase domiciliu și nu aveam de unde să cunosc intențiile acesteia .

Vă rog, deasemenea , ca în situația în care veți reține o asemenea modalitate, să faceți aplicarea prevederilor art. 74 din codul penal, întrucât ; până la această nenorocire care s-a abătut asupra mea , am avut o conduită bună în relațiile din societate.

În ceea ce privește alterarea relațiilor de familie , așa cum rezultă din cercetări, acestea nu-mi pot fi imputate pentru motive ,pe care nu înțeleg să le mai dezvolt, așa cum am făcut în cursul cercetărilor la urmărirea penală și la instanța de fond.Dovada în acest sens , este și faptul că fiul meu a rămas tot timpul la mine, asigurându-i întreținerea pentru a urma cursurile liceului.

Aveți posibilitatea de a examina și faptul că, în cursul cercetărilor , am fost sincer și am arătat împrejurările în care am săvârșit infracțiunea .

Regret nespuse de mult ceea ce s-a întâmplat, deoarece nu am fost în relații de dușmănie cu victima și nu am avut nici un motiv pentru a-i curma viața.

Vă rog, să aveți în vedere în aplicarea soluției pe care o veți pronunța cu prilejul judecării apelului, deoarece ;

- după condamnarea mea de instanța de fond la 12 ani închisoare , taăl meu a suferit un șoc și a încetat din viață;

- mama are aproape 70 de ani, nu are nici un sprijin, îl jeluște pe tatăl meu, care a murit și pe mine care , cu un destin imprezibil, sunt departe de suferința și de nevoile ei.

- fiul meu, nu se mai poate bucura de ajutorul pe care i-l acordam, de suportul meu moral și locuiește într-o casă bântuită de sinistru.

Am speranța că, prin judecarea apelului, îmi veți reda încrederea în justiție printr-o analiză psihologică a circumstanțelor în care am săvârșit fapta.

Totodată, vă rog , ca înainte de a vă pronunța asupra motivelor de apel, să-mi oferiți șansa de a da o declarație detaliată ,pentru a vă convinge ,în mod direct, care este modul meu de gândire și că în fața conștiinței mele , niciodată nu voi avea liniște.

În același timp , vă rog să aveți amabilitatea de a o audia pe mama mea, N. E., care cunoaște împrejurare pe care am omis , să o relatez organelor de urmărire penală și care vă poate întări convingerea asupra temerilor și obsesiilor mele de a fi atacat și ucis de concubinul fostei mele soții.”
27. martie 2002”.

În cadrul cursului de clinică juridică studenții au analizat cu toată rigoarea această speță, a procesului simulat care l-au organizat și au cercetat cu mare atenție condițiile în care a fost săvârșită fapta, îndeosebi a discrepantei pedepsei de 12 ani închisoare aplicată de instanța de fond , care a fost coborâtă la 4 ani de instanța de apel.

Studenții care au îndeplinit funcțiile acuzării și apărării au dezbătut cu profesionalism, dacă trebuie să se rețină o cauză de înlăturarea caracterului penal al faptei și anume aceea de legitimă apărare.